

234 majú plné právo viesť po každej stránke svoju vlasť československú aj po jej obnovení.

X. Vo veci odboja trváme na našom stanovisku, ktoré sme zdelili v minulom roku. Odmietame výtky niektorých autonomistických agrárnych a komunistických činiteľov, že podpísaním memoranda z 10. februára 1943 sme popreli jestvovanie slovenského národa. Spory o jestvovaní a nejestvovaní slovenského národa ponechávame vedátorom a prirodzenému vývoju. To slávnostne prehlasujeme, že sa neochvejne hlásime k čs. jednote, svoju vlasť a slobodu voči všetkým nepriateľom môžeme chrániť len v spolupráci a dohode s Čechmi, ktorých považujeme za najvernejších svojich bratov, a preto si len želáme, aby na Slovensku pracovali a cítili sa ako doma ako iste aj oni chcú, aby Slovák pracoval a cítil sa doma aj v našej českej domovine. V tomto smere nás plne uspokojujú slová prezidenta Beneša, povedané v otázke československej na slávnostnej schôdzi čs. Štátnej rady, v Londýne 3. februára 1944.

XI. Žiadame nášho ministra Bečku⁶ a ostatných súdruhov z našich rad, aby potom v čs. vláde v Londýne, ako aj v Štátnej rade pracovali v tomto duchu a zdelili nám názory, návrhy a pripomienky. Prosíme, aby prijatie tejto rezolúcie bolo z Londýna rozhlasom oznámené pre nás slovami: „Pozor, pozor, devět, devět, devět.“ Nazdar. Za výkonný výbor Svalanský, Pisár, Bratislava Nenický(?), Žilinský, Nitra.⁷

Kopecký

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1336 a 1379, (Žen. 365—366). Záznam dešifrovaných došlých depeši (d. 13. 7. 1944). Strojopis, originál.

95

1944, júl 13. [Slovensko.] — Rádiogram kpt. J. Krátkeho zpravodajskej služby čs. MNO v Londýne o sťažnosti nemeckého generála pri ľudáckom ministerstve obrany gen. Schliepera na pomery v slovenskej armáde.

VI — 071328/44

Získal jsem referát. gen. Schliepera¹ u pres. Tiso o situaci na vých. Slovensku. Schlieper má veliké obavy o vývoj a žádá Tisu o zákrok v tomto:

a) Disciplína a nálada důst. a vojáků jsou špatné.

⁶ Minister Bečko, člen čs. vlády v Londýne, patril k zarytým odporcom svojbytnosti slovenského národa. Ešte za povstania na schôdzi ministerskej rady v Londýne vyhlásil: „Dodávam, že je nemožné ode mne dostat projev — byť i do rozhlasu — kde bych se postavil na princip samobytnosti slovenského národa. Má to mnoho příčin a velmi dobře jsem je studoval.“ (AÚD KSČ Praha. Zápis č. 165. schôdzi ministerskej rady 23. 10. 1944.)

⁷ Nie je nám známe, kto sa skrýval pod týmito pseudonymami (okrem Pisára—Kapinaja).

¹ Generálporučík Schlieper bol od apríla 1942 do 12. 8. 1944 na Slovensku nemeckým generálom pri ľudáckom MNO v Bratislave. Bol odvolaný po afére s 12 požadovanými prápormi slovenského vojska na technickú službu v Poľsku. Podľa pamäti F. Čatloša (AÚD KSS Bratislava) podal Hitlerovi 20. 6. 1944 hlásenie o situácii v slovenskej armáde, ktorého kópia bola prostredníctvom Ludina odovzdaná Tisovi. Tento dokument sme nemali k dispozícii.

Schliepera se týkal ešte jeden rádiogram, ktorý prišiel do Londýna 2. 8. 1944. Zpráva pochádza od „Kavárníka“ (s týmto pseudonymom sa stretáme častejšie aj po vojne, žiaľ, nevieme, o koho išlo) a znie: „Gen. Schlieper žádá o přeložení ze Slovenska. Dle jeho slov nemůže nést zodpovědnost za to, co se děje na Slovensku. PS (asi skratka — post scriptum — pozn. V. P.) má již informace o vojenských přípravách Gamy.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/105.) Mimoriadne zaujímavá je posledná veta zprávy, nemali sme však možnosť si overiť jej vierohodnosť.

b) Podpora partyzánských jednotek obyvatelstvem.

c) Výcvik jednotek nedělá žádné pokroky. Jejich zasažení do boje je nemožné, jelikož nejsou vycvičeny hlavně v spoluúčinkování zbraněmi, jichž mají dostatek.

d) Opevňovací práce na hranicích slabě pokračují. Podrobnou zprávu jsem podal Gamě.

SŮA Praha. Ch 37-91-29/66-67. Záznam dešifrovanéj došlej depeše. Strojopisný priepis.

96

1944, júl 14. [Moskva.] — Depeša náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píku čs. ministrovi NO gen. S. Ingrovi s hlášením o pripravách na vysielanie partizánskych organizátorov na územie Československa a o vlastných akciách na zabezpečenie politickej kontroly nad ich školením a činnosťou.¹

Tajné.

K depeši číslo 750/10 1944.

Poslanec Gottwald se souhlasem gen. Žukova si vyžádal 5 mužů (jmenovitě) od sboru, které potřebuje pro navázání spojení s jejich ústředím na Slovensku. Budou shozeni za součinnosti NKVD.

Dal jsem souhlas na jednoho Slováka, rotný Kollar a jeden podkarpat. Ukrajinec, rtm. Kurin. S nimi budou vysláni jiní jejich důvěrníci, jichž jména neznám. Odesláni dosud nebyli.

Politická skupina projevuje největší zájem na vyvolání partyzánského hnutí na našem území. Začali proto iniciativně jednati se štábem partyzánského hnutí v Kyjevě a dojednali spolupráci. Od velitelství sboru si vyžádali 100 mužů (3 důstojníky), kteří budou vyškoleni v partyzánském středisku v Rovně.

Žádali jsme s gen. Kratochvílem, aby vedení a spojení bylo v rukou velitelství sboru (vydávání rozkazů skupinám a spojení s radiem). Gen. Strokač, velitel partyzánského štábu v Kyjevě nejevil ochoty. Neodmítl, ale upozornil, že si musíme obstarat letadla sami. Na naléhání velvyslance a poslanců, že kategorický náš požadavek vyvolá dojem naší nedůvěry k sovětům, dohodli jsme se, že první skupiny budou shozeny partyzánským štábem. Až budou na místě upevněni, partyzánský štáb nám předá vedení i spojení. Odpověď od partyzánského štábu na tento požadavek dosud nemáme.

Vedle toho jsem žádal, aby do kursu v Rovně byl přijat jeden náš důstojník, který by pracoval pak v našem partyzánském štábu u sboru (Hlavní důvod: Abychom zjistili program výcviku a politické pokyny).

K tomuto postupu jsme se odhodlali proto, že partyzánský štáb má již 2 skupiny na našem území a mimo to má připraveno 12 skupin po 12—30 lidech (nejlepších ukrajinských partyzánů s dvouletou zkušeností) do prostorů:

Prešov — 2 skupiny,

Humenné — 2 skupiny,

Perečín — 3 skupiny,

¹ Píkova depeša — jedno z jeho vyslovene zpravodajských hlášení — bola odoslaná do Londýna 15. 7. 1944. Vyvolala kampaň podozrievania voči moskovskému vedeniu KSČ, velvyslancovi Fierlingerovi a sovietskym orgánom zo strany čs. vlády v Londýne (porov. dokumenty čís. 85 a 126). Píkovo hlásenie je odpoveďou na Ingrove pokyny, ktoré citujeme v pozn. 3 k dokumentu čís. 85.